

REGIONAL PLAN FOR UNIVERSELL UTFORMING

Buskerud mot 2025

Vedtatt i Fylkestinget 28 april 2011

INNHOOLD

Forord	side 3
Sammendrag	side 4
Innledning	side 6
Planlegging	side 7
Bygg og anlegg	side 8
Ute- /friluftslivsområder	side 11
Kulturminner	side 14
Transport	side 16
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	side 19
Oppfølging av planen	side 20
Vedlegg	side 22

FORORD

Universell utforming angår alle.

Har du trillet barnevogn, vært avhengig av krykker, vært dårlig til bens eller vært sammen med noen som er det? Har du nedsatt syn eller hørsel, eller er du kanskje allergisk for et eller annet? Svarer du ja på ett eller flere av disse spørsmålene, vil du ha glede av universell utforming.

Med universell utforming unngår man spesialløsninger tilpasset bestemte brukergrupper. I et inkluderende samfunn skal hovedløsningene i størst mulig grad kunne benyttes av alle, uansett funksjonsevne. Inngangspartier, bussterminaler eller billettautomater skal utformes slik at de fungerer for alle samtidig som utformingen er estetisk. Det heter seg at de beste universelle løsningene er de vi ikke legger merke til!

Universell utforming er mer enn å innfri paragrafer i gjeldende lover. I noen tilfeller vil det være rett å si at universell utforming handler om noe så grunnleggende som menneskeverd. Dersom vi mener noe med at samfunnet vårt skal være inkluderende, må det utformes slik at også folk med nedsatt funksjonsevne kan handle mat uten ledsager, besøke publikumsbygg uten assistanse og benytte offentlige toaletter uten hjelp fra andre.

Med Regional plan for universell utforming -Buskerud mot 2025, utfordrer vi hele Buskerudsamfunnet til å ta inn over seg det etiske og lovpålagte ansvaret det er å sikre god universell utforming.

Roger Ryberg
Fylkesordfører

SAMMENDRAG

Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025, skal bidra til reell og likeverdig deltagelse i Buskerudsamfunnet for alle, og den skal legges til grunn for all offentlig virksomhet og planlegging i fylket.

Hvert innsatsfelt i planen er viet et eget kapittel og inneholder en generell del, et avsnitt med kategorier (der det er relevant), et avsnitt med relevante aktører, hovedmål for innsatsfeltet og delmål for hvert av hovedmålene.

Hovedmål for planlegging er:

- Universell utforming skal integreres i all regional planlegging.
- Universell utforming skal ivaretas i kommune- og reguleringsplanleggingen.
- Universell utforming skal ivaretas i byggesaksbehandlingen.

Hovedmål for bygg og anlegg er:

- Universell utforming skal være et integrert prinsipp i alle nye utbyggingsprosjekter.
- Eksisterende publikumsbygg /-anlegg skal oppgraderes slik at hovedløsningen tilfredsstiller kravet til universell utforming.
- Det skal stimuleres til universell utforming av nye og eksisterende boliger.

Hovedmål for uteområder / friluftslivsområder er:

- Alle skal ha mulighet til å drive et aktivt friluftsliv i sitt nærmiljø.
- Parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal ha universell utforming.

Hovedmål for kulturminner er:

- Alle skal ha mulighet til å oppleve kulturminner.

Hovedmål for transport er:

- Kollektivtransportsystemet skal utformes slik at flest mulig kan benytte tilbudet uten spesiell tilpasning (eller ledsager).
- Parkeringsplasser for publikum skal ha universell utforming.
- Anlegg for syklist og fotgjengere skal ha så god og trygg fremkommelighet som mulig for alle hele året.
- Sentrale rasteplasser skal ha universell utforming.

Hovedmål for informasjons- og kommunikasjons-teknologi er:

- Nye offentlige internettsider skal utformes universelt.
- Eksisterende offentlige internettsider skal være universelt utformet innen 2021.
- Selvbetjeningsautomater skal ha universell utforming og mest mulig ens standard.

Siste kapittel omhandler oppfølging av planen.

Her fremgår det at fylkeskommunen skal lage et handlingsprogram for de innsatsfeltene fylkeskommunen har ansvar for.

Videre står det at fylkeskommunen skal ha en pådriver- /rådgiverrolle overfor kommunene i forhold til universell utforming.

BUSKERUD – ET SAMFUNN FOR ALLE

INNLEDNING

Visjon

«Buskerud –et samfunn for alle»

Overordna mål

- Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025 skal bidra til reell og likeverdig deltakelse i Buskerudsamfunnet for alle.
- Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025 skal legges til grunn for all offentlig virksomhet og planlegging i fylket.

Bakgrunn for planarbeidet

Fylkestinget vedtok i møte den 19.06.2008 regional planstrategi for Buskerud. Regional plan for universell utforming inngår ikke i den regionale planstrategien, men fylkesutvalget har i etterkant vedtatt at det skal lages en regional plan for universell utforming i Buskerud.

Organisering og medvirkning

Arbeidet med den regionale planen har vært organisert med en bredt sammensatt prosjektgruppe, en høyt forankret styringsgruppe og en gruppe med ressurspersoner.

Den 9. mars 2010 ble det, i anledning høringsperioden for planprogrammet, arrangert seminar i Kongsberg. Det var nesten 100 deltakere på seminaret.

I anledning høring av planforslaget, ble det arrangert seminar i Drammen den 18. oktober 2010. Det stod 75 navn på deltakerlista.

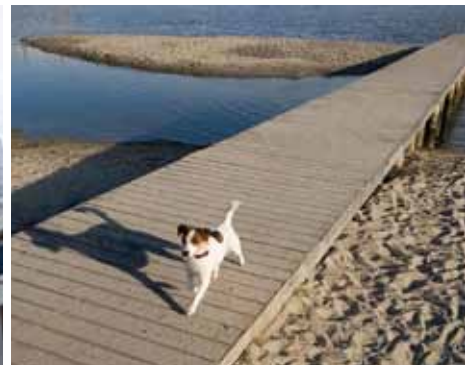
Informasjon / dialog om planarbeidet har hatt høy fokus gjennom hele planperioden.

Planprosess

Det kom 13 innspill til forslag til planprogram. Merknadene var stort sett positive, og flere sendte inn gode eksempler på tiltak som er bygd / utformet universelt. Fylkesutvalget fastsatte planprogram for regional plan for universell utforming i møte den 21.04.2010.

Fylkesutvalget vedtok i møte den 22.09.2010 forslag til Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025 lagt til offentlig ettersyn. Det kom 21 innspill (9 fra kommunene) i anledning offentlig ettersyn av planforslaget. Innspillene er i stor grad imøtekommet.

Fylkestinget vedtok Regional plan for universell utforming –Buskerud mot 2025 den 28. april 2011.

PLANLEGGING

Generelt

Med planlegging menes her offentlig og privat planlegging etter plan- og bygningsloven rettet mot publikum. Loven krever ivaretagelse av universell utforming, men hvordan gjøres dette på en best mulig måte når planene skal lages og det skal stilles krav i den enkelte byggesak?

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- Husbanken
- Arkitektkontorene / private konsulenter og rådgivere
- Frivillige lag / organisasjoner / friluftsråd
- Brukerne

Hovedmål med delmål

Universell utforming skal integreres i all regional planleggingen:

- Det skal i regionale planer og strategier redegjøres for hvordan hensynet til universell utforming er ivaretatt.

- Rådet for likestilling av funksjonshemmede i Buskerud skal rådspørres i regional planlegging.

Universell utforming skal ivaretas i kommune- og reguleringsplanleggingen:

- Det skal utarbeides standard bestemmelser for universell utforming.
- God tilgjengelighet skal legges til grunn for arealbruken.
- Det skal sikres opplæring i alle ledd i forhold til universell utforming.
- Det skal etableres gode rutiner for å få brukerrepresentanter og kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne med i prosessen.

Universell utforming skal ivaretas i byggesaksbehandlingen:

- Det skal etableres god kommunikasjon mellom planleggere og byggesaksbehandlere.
- Det skal etableres gode rutiner for å få brukerrepresentanter og kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne med i prosessen.

HOVEDMÅL

- Universell utforming skal integreres i all regional planlegging.
- Universell utforming skal ivaretas i kommune- og reguleringsplanleggingen.
- Universell utforming skal ivaretas i byggesaksbehandlingen.

BYGG OG ANLEGG

Generelt

Med bygg og anlegg menes i denne planen bygningskonstruksjonen, dvs bygget / konstruksjonen innvendig samt inngangssone.

For nye tiltak stiller plan- og bygningsloven og forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK10) strenge krav til universell utforming. Selv om universell utforming er ivaretatt i planene, er det ingen automatikk i at dette gjennomføres i praksis. Her er mange aktører, og skal man lykkes må universell utforming være høyt prioritert og kjent i alle ledd.

Når det gjelder eksisterende bygg og anlegg, krever loven universell utforming av offentlig og privat virksomhet som retter seg mot allmennheten med mindre dette medfører en uforholdsmessig byrde. Ansvarer hviler på selve virksomheten og ikke på eier av bygningen eller anlegget. Det fremgår av rundskriv Q-29/2010 om universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, at det i loven er lagt til grunn at universell utforming av eksisterende bygninger skal skje etter en skrittvis og prioritert tilnærming.

Universell utforming av eksisterende bygg og anlegg er et innsatsfelt det må jobbes målrettet med over tid. Det må kartlegges og lages handlingsplaner, og det må settes av midler i budsjettene slik at tiltakene kan iverksettes. Samtidig er det viktig å løse enkle oppgaver fortløpende. For eksempel bør inngangspartier med bare 2-3 trinn kunne oppgraderes til trinnfri løsning uavhengig av handlingsplaner. Det samme gjelder fjerning av lave terskler og enkel kontrastmarkering på gulv og vegger.

Kategorier av bygg og anlegg

Av bygg og anlegg som er relevante for denne planen, kan nevnes:

- Offentlige kontorer der publikum henvender seg
- Utdanningsinstitusjoner (skoler, barnehager og fritidsklubber)
- Kulturinstitusjoner (kinoer, teatre, menighetsbygg, bibliotek, museer mv)
- Helse- og omsorgsinstitusjoner
- Forretninger og varehus
- Bevertningssteder
- Hoteller og overnattingssteder
- Konstruksjonsmessige anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- Arbeidsplasser
- Boliger

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Frivillige lag og organisasjoner
- Private aktører / utbyggere
- Bygg- og anleggsbransjen
- Ferdighusfirma
- Brukerne

Hovedmål med delmål

Universell utforming skal være et integrert prinsipp i alle nye utbyggingsprosjekter:

- Det skal sikres opplæring i alle ledd i forhold til universell utforming.
- Det skal utarbeides rutine /sjekkliste som følges ved alle større utbyggingsprosjekter.
- Kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne skal rådspørres.

HOVEDMÅL

- Universell utforming skal være et integrert prinsipp i alle nye utbyggingsprosjekter.
- Eksisterende publikumsbygg /-anlegg skal oppgraderes slik at hovedløsningen tilfredsstillers kravet til universell utforming.
- Det skal stimuleres til universell utforming av nye og eksisterende boliger.

- Universell utforming skal være fast punkt på forhåndskonferanser og byggemøter / prosjekteringsmøter.
- Det skal gjennomføres ferdigbefaringer, og eventuelle mangler / avvik skal kreves rettet.

Eksisterende publikumsbygg /-anlegg skal oppgraderes slik at hovedløsningen tilfredsstiller kravet til universell utforming:

- Ved restaurering, skal det gjøres forbedringer i forhold til universell utforming.
- Publikumsbygg /-anlegg skal kartlegges i forhold til universell utforming, og det skal lages tiltakslistene for gjennomføring.
- Kartleggingsmetoder skal være lett tilgjengelig for kommunene og andre.
- Det skal stimuleres til universell utforming gjennom bla økonomiske virkemidler.

Det skal stimuleres til universell utforming av nye og eksisterende boliger:

- Kommunene oppfordres til å skaffe oversikt over andelen universelt utformede boliger.
- Det skal stimuleres til universell utforming av boliger.

UTEOMRÅDER / FRILUFTSLIVSOMRÅDER

Generelt

Godt tilrettelagte grøntarealer for opphold og fysisk aktivitet nær der folk bor, er viktig for alle. Jo nærmere parken, fiskeplassen, badeplassen eller turveien ligger der du bor, jo lavere er terskelen for å bruke området eller turveien. Gode grøntarealer i nærmiljøet er bra både for trivselen, folkehelsen, miljøet og trafikksikkerheten.

Som det fremgår av rundskriv Q-29/2010 om universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, trekkes det i loven et skille mellom menneskeskapte og naturgitte forhold. Kravet til universell utforming gjelder ikke naturgitte forhold.

I forhold til å prioritere hvilke områder som skal utformes universelt, bør det tas utgangspunkt i de terrengmessige forholdene på stedet. Der det er små høydeforskjeller, er det vanligvis lite som skal til for å oppnå universell utforming, og slike arealer bør prioriteres.

På uteområder / friluftslivsområder der det ikke er mulig å innfri alle krav til universell utforming, bør det planlegges løsninger som kan brukes av flest mulig. Det bør for eksempel alltid være godt lesbare skilt.

Kategorier av ute- / friluftslivsområder

Relevante kategorier av ute- / friluftslivsområder er:

- Torg / gågater
- Parker og parkmessige arealer i og nær byer og tettsteder
- Turveier
- Langrennsløyper
- Badeplasser
- Fiskeplasser
- Lekeplasser
- Utsiktspunkter
- Severdigheter

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Frivillige lag / organisasjoner / friluftsråd
- Bedrifter
- Reiselivsbransjen
- Private aktører
- Brukerne

Hovedmål med delmål

Alle skal ha mulighet til å drive et aktivt friluftsliv i sitt nærmiljø:

HOVEDMÅL

- Alle skal ha mulighet til å drive et aktivt friluftsliv i sitt nærmiljø.
- Parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal ha universell utforming.

- Viktige uteområder / friluftslivsområder skal kartlegges i forhold til universell utforming, og det skal lages prioriterte tiltakslistene for gjennomføring av tiltak.
- Kartleggingsmetoder skal være lett tilgjengelig for kommunene og andre.
- Det skal stimuleres til universell utforming gjennom kriterier på tilskuddsmidler.
- Det skal være rutiner for drift / vedlikehold slik at etablert standard opprettholdes.
- Ledsagerordningen skal gjøres kjent og vurderes utvidet.

Anbefalinger:

- Minst én universelt utformet, helårs turveirunde i hvert tettsted / hver by.
- Minst én universelt utformet badeplass i hver kommune.
- Minst én universelt utformet fiskeplass i hver kommune.
- Universell utforming av hele eller sentrale deler av alle lekeplasser.
- Minst én universelt utformet langrennsløype i hver kommune (bla. små høydeforskjeller, ingen brå svinger, enveiskjørt løype, skiltet med at her kan man møte blinde personer.)
- Tilgjengelighet for rullestolbrukere på skogsbilveier med bommer (korte bommer).
- Lett tilgjengelig informasjon om hvilke områder som er universelt utformet.

Parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal ha universell utforming:

- Parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal kartlegges i forhold til universell utforming, og det skal lages prioriterte tiltakslistene for gjennomføring av tiltak.
- Kartleggingsmetoder skal være lett tilgjengelig for kommunene og andre.

KULTURMINNER

Generelt

Kulturminner er i kulturminneloven definert som alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. I denne planen er kulturminner avgrenset til å gjelde automatisk fredete kulturminner (fra før 1537) og kulturminner som er vedtatt fredet. Andre typer kulturminner inngår som en del av de øvrige innsatsfeltene i planen.

I Riksantikvarens strategiplan står det blant annet at Riksantikvaren arbeider for at alle deler av samfunnet skal se at kulturminner, kulturmiljøer og landskap er viktige ressurser for samfunnet og den enkelte.

Ved å oppleve kulturminner, er det lettere å forstå historien, og ideelt sett bør alle kunne ta del i dette. Det kan oppstå interessekonflikter mellom hensynet til universell utforming og hensynet til vern av bygninger eller forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner. Her må det gjøres avveininger, og god dialog er avgjørende.

For fredete bygninger kan det i enkelte tilfeller måtte aksepteres særløsninger. En annen konsekvens kan være at offentlige virksomheter som holder til i bygninger som ikke er tilgjengelige for alle, må flytte lokaler.

Når det gjelder for eksempel helleristninger, gravminner og andre typer kulturminner som skal synliggjøres/tilrettelegges for publikum, må det tas utgangspunkt i de terrengmessige forholdene på stedet. Er det lite som skal til for å sikre full universell utforming, bør dette prinsippet følges i så stor grad som mulig.

Der det ikke er mulig å innfri alle krav til universell utforming, bør det planlegges løsninger som kan brukes av flest mulig. Det bør for eksempel alltid være godt lesbare skilt.

Kategorier av kulturminner

De mest relevante kategorier av kulturminner for denne planen er:

- Fredete publikumsbygninger
- Helleristninger
- Gravminner
- Veifar
- Forsvarsverk / ruiner
- Boplasser

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Riksantikvaren
- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- Opplysningsvesenets Fond
- Kulturminneforeningen
- Frivillige lag / organisasjoner
- Private aktører
- Brukerne

Hovedmål med delmål

Alle skal ha mulighet til oppleve kulturminner:

- Fredete bygninger for publikum skal i størst mulig grad utformes universelt. Der det ikke lar seg gjøre, skal det vurderes alternative måter å oppleve kulturminnet på.
- Publikumsrettete virksomheter som holder til i fredete bygninger skal, der oppgradering til universelt utformet hovedløsning ikke lar seg

- gjøre, vurderes flyttet til andre lokaler.
- Der det ligger til rette for det, skal helleristninger, gravminner, bygdeborger mv utformes universelt (være mulig å komme inntil, skilting, belysning).
 - Det skal være rutiner for drift / vedlikehold slik at etablert standard opprettholdes.

HOVEDMÅL

- Alle skal ha mulighet til å oppleve kulturminner.

TRANSPORT

Generelt

Med transport menes i denne planen kollektivtransportsystemet (hele reisen), parkeringsplasser, gang- og sykkelveier og rasteplasser.

Kollektivtransportsystemet / reisekjeden består av følgende elementer:

- Til / fra holdeplass
- Pendlerparkeringsplass (bil og sykkel)
- Holdeplass / terminal
- Transportmiddel (tog, buss, båt, taxi)
- Informasjon
- Billettering
- Assistanse og opplæring
- Vedlikehold og drift

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- NSB
- Buskerud Kollektivtrafikk AS
- Busselskapene (transportselskapene)
- Private aktører
- Brukerne / brukerorganisasjonene

Hovedmål med delmål

Kollektivtransportsystemet skal utformes slik at flest mulig kan benytte tilbudet uten spesiell tilpassning (eller ledsager):

- Infrastruktur mellom bolig og transportmiddel skal være universelt utformet.
- Parkeringsplasser ved stoppesteder for kollektivtrafikk skal være universelt utformet og ha god sykkelparkering.

- Terminal skal være universelt utformet og ha varsling med opprop og teksttavler.
- Holdeplasser skal være universelt utformet og ha standardiserte, godt lesbare rutetabeller.
- Transportmiddel skal være universelt utformet og ha varsling med opprop og teksttavler.
- Informasjon om reisetilbud og infrastruktur skal være universelt utformet.
- Billettsystemet skal utformes universelt og sikre enkel betalingsmåte og billettvalidering.
- Reisende skal enkelt kunne få assistanse på reisen, og dette skal kunne forhåndsbestilles.
- Reisende med behov for assistanse skal gis tilbud om opplæring og tilvending av tilbudet.
- Transportpersonell og planleggere av transporttilbud skal gjennomgå opplæring.
- Ved valg av løsninger / materialer skal hensynet til drift og vedlikehold vektlegges.
- Det skal være rutiner for drift / vedlikehold slik at etablert standard opprettholdes.

Parkeringsplasser for publikum skal ha universell utforming:

- Det skal være tilstrekkelig med godt oppmerkede parkeringsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Prinsippene for universell utforming av parkeringsplasser skal legges til grunn.

Anlegg for syklist og fotgjengere skal ha så god og trygg fremkommelighet som mulig for alle hele året:

- Det skal planlegges og prioriteres sammenhengende gang- og sykkelveier i byer og tettsteder.
- Kommunene bør definere et hovedtransportsystem for transportsyklister.
- Det skal i størst mulig grad være separate løsninger for gående og syklende.

HOVEDMÅL

- Kollektivtransportsystemet skal utformes slik at flest mulig kan benytte tilbudet uten spesiell tilpasning (eller ledsager).
- Parkeringsplasser for publikum skal ha universell utforming.
- Anlegg for syklister og fotgjengere skal ha så god og trygg fremkommelighet som mulig for alle hele året.
- Sentrale rasteplasser skal ha universell utforming.

- Drift og vedlikehold av anlegg for syklister og fotgjengere skal prioriteres slik at driften / vedlikeholdet er likt eller bedre enn for kjøreveiene.

Sentrale rasteplasser skal ha universell utforming:

- Nye rasteplasser skal utformes universelt.
- Ved restaurering av rasteplasser, skal prinsippene for universell utforming følges.
- Det skal være rutiner for drift / vedlikehold slik at etablert standard opprettholdes.

TT-tjenesten

(transporttjeneste for funksjonshemmede)
TT-tjenesten er å betrakte som et spesialtilbud og kan dermed ikke defineres som universell utforming. Der man får til samordning mellom TT-tilbudet og lokale bussruter, er det snakk om universell utforming.

Fylkeskommunen har tatt initiativ til et prøveprosjekt der TT-tjenesten er samordnet med lokale ruter til bestillingsruter. Disse rutene går ikke uten at det er minst én bestilling, og de med behov for det kan hentes på døra.

Anbefalinger i forhold til universell utforming av TT-tjenesten:

- Prøveprosjektet med samordning av TT-tjenesten med lokale ruter til bestillingsruter, evalueres og vurderes utvidet.
- Det vurderes etablert et prøveprosjekt der skoleskyss er en del av bestillingsruta.

INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSTEKNOLOGI

Generelt

Med informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) menes i denne planen:

- Utforming av internettsider.
- Selvbetjeningsautomater for billettbestilling, uttak av penger etc.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven krever at all ny IKT skal ha universell utforming innen 1.07.2011, mens all eksisterende IKT skal ha universell utforming innen 1.01.2021. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) er ansvarlig for håndheving av det som omhandler universell utforming av IKT i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Aktører

Aktuelle aktører i Buskerud er:

- Kommunene
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Statens vegvesen
- Jernbaneverket
- Private aktører
- Lag / organisasjoner
- Brukerne

Hovedmål med delmål

Nye offentlige internettsider skal utformes universelt:

- Det skal være opplæringstilbud til de som jobber med utforming av nettsider.
- Det skal utnevnes «testpersoner» for universell utforming av internettsider.

Eksisterende offentlige internettsider skal være universelt utformet innen 2021:

- Det skal være opplæringstilbud til de som jobber med utforming av nettsider.
- Det skal utnevnes «testpersoner» for universell utforming av internettsider.

Selvbetjeningsautomater skal ha universell utforming og mest mulig ens standard:

- Eksisterende selvbetjeningsautomater skal evalueres og eventuelt utbedres mht til universell utforming.
- Nye selvbetjeningsautomater skal være lette å bruke for alle og ha mest mulig ens standard.

HOVEDMÅL

- Nye offentlige internettsider skal utformes universelt.
- Eksisterende offentlige internettsider skal være universelt utformet innen 2021.
- Selvbetjeningsautomater skal ha universell utforming og mest mulig ens standard.

OPPFØLGING AV PLANEN

Handlingsprogram

Som det fremgår av plan- og bygningsloven (§ 8-1), skal det til en regional plan utarbeides et handlingsprogram for gjennomføring av planen. Handlingsprogrammet skal vedtas av regional planmyndighet og rulleres årlig.

Fylkeskommunen skal etter at denne planen er vedtatt, lage et handlingsprogram for de innsatsfeltene fylkeskommunen har ansvar for.

Fylkeskommunens rolle videre

Gjennom handlingsprogrammet, vil fylkeskommunen få oppgaver det må jobbes med i forhold til universell utforming. Ettersom den regionale planen strekker seg langt utover det som er fylkeskommunenes eget ansvarsfelt, vil det også være av stor betydning at fylkeskommunen fremover kan ha en pådriver- /rådgiverrolle overfor kommunene.

Spesielt i forhold til følgende tema, bør fylkeskommunen ha en sentral rolle videre:

- Følge opp tiltak i eget handlingsprogram.
- Bidra til kompetanseutvikling og erfaringsutveksling i fylket blant annet gjennom:
 - Arrangere seminar.
 - Synliggjøre gode tiltak gjennom presentasjoner på internett.
- Generelt gi råd om universell utforming og aktuelle tilskuddsordninger.
- Videreføre ordningen med utdeling av «Tilgjengelighetsprisen» i fylket.

VEDLEGG

Relevant litteratur

- Norge universelt utformet 2025, Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013
- Plan- og bygningsloven
- Universell utforming og plan- og bygningsloven., temaveileder utgitt av Miljøverndepartementet: 25.05.2009.
- Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven
- Rundskriv om universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2010.
- Håndbok nr 278, Universell utforming av veger og gater, Vegdirektoratet, november 2009
- Veileder – Universell utforming av uteområder ved flerbolighus, Husbanken og Hageselskapet, 2009
- Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg, Kultur- og kirke departementet, april 2008
- NS I 1001-1: 2009 Universell utforming av byggverk, Arbeids- og publikumsbygninger
- NS I 1001-2: 2009 Universell utforming av byggverk, Boliger
- Forskrift om tekniske krav til byggverk, ikrafttredelse: 1.07.2010
- Forskrift om byggesak, ikrafttredelse: 1.07.2010
- Det skal lages en standard for IKT
- Bussdirektivet 2001/85/EF
- Rundskriv N-3/2009 om forskrift om universell utforming av motorvogn i løyvepliktig transport

Relevante nettsider

www.universell-utforming.miljo.no
www.vegvesen.no/fag/publikasjoner/handboker
www.difi.no
www.norge.no
www.helsedirektoratet.no/deltasenteret

<http://www.statkart.no/Tilgjengelighetsportal+-+ka+rtinformasjon+om+universell+utforming.d25-SwB-HYYq.ips>

<http://www.tilgjengelighet.no/index.asp?mid=11>

<http://hvalross.hib.no/webprosjekter/universell/>

<http://www.oppland.no/uu>

Gjennomført kartlegging av universell utforming i Buskerud

- Statens kartverk har gjennomført en grovmaske kartlegging av tilgjengelighet i ca 15 Buskerud-kommuner.
- Oslofjordens Friluftsråd kartla i 2007 universell utforming på sikrede friluftsområder i Buskerud. Rapport fra januar 2008.

Metoder for kartlegging av universell utforming

- Vedlegg A: Sjekkliste til Håndbok nr 278, Universell utforming av veger og gater, Vegdirektoratet, november 2009
- Kartleggingsskjema for registrering av universell utforming på friluftsområder, Friluftsrådernes Landsforbund og Norges Handikapforbund Trøndelag, 2007
- Kartleggingsskjema for bygg, utarbeidet av pilotkommunene

Statens kartverk jobber med utvikling av en nasjonal portal for geografisk informasjon knyttet til universell utforming og tilgjengelighet. Dette gjøres på oppdrag fra Miljøverndepartementet som et ledd i regjeringens handlingsplan for universell utforming. Se statens kartverk sine hjemmesider.

Eksempler på universelt utformede tiltak (meldt inn i anledning offentlig ettersyn av planprogrammet)

- Rutebilstasjonen på Strømsø, Drammen kommune
- Ny skole på Høvik, Lier kommune
- NAV-bygget i Øvre Eiker kommune
- Nye omsorgsboliger i Vestfossen, Øvre Eiker kommune
- Ny ungdomsskole i Hokksund, Øvre Eiker kommune
- Sundhaugen friluftsområde, Øvre Eiker kommune
- Ringerike videregående skole, Ringerike kommune
- Bussgata i Hønefoss, Ringerike kommune
- Ombygging av Hol ungdomsskole, Hol kommune
- Ustedalsfjorden rundt, Hol kommune
- Hernestangen friluftsområde, Røyken kommune
- Hønen gård i Hønefoss, Ringerike kommune
- 2 stk fiskeplasser i Ringerike kommune har «nesten universell utforming»
- Rasteplass / grøntområde ved Gamle Gulsvik bru i Flå kommune (planlegges universelt utformet)
- Knutepunkt Kongsberg
- Sentrumstoppen Hønefoss (bussgata i Hønefoss), Ringerike kommune
- Åmot skystasjon, Modum kommune
- Deler av Bragernes torg, Drammen kommune

Buskerud
fylkeskommune

Postboks 3563
3007 Drammen
Tlf: 32 80 85 00
www.bfk.no

